

CLIMATE AND TOURIST OPPORTUNITIES OF WATER RESOURCES OF JIZZAKH REGION

Aziza Mirzayeva

supporting doctoral student

Jizzakh State Pedagogical University

Jizzakh, Uzbekistan

E-mail: mirzaevaa83@gmail.com

ABOUT ARTICLE

Key words: Jizzakh region, climate, water resources, tourism, tourists, tourist programs, ecotourism.

Received: 03.10.24

Accepted: 05.10.24

Published: 07.10.24

Abstract: Jizzakh region is located in the central part of Uzbekistan and is distinguished by its natural beauty, historical monuments and cultural heritage. The region's climate and water resources create great opportunities in the field of tourism. This article provides detailed information about the climate and water resources of the Jizzakh region.

JIZZAX VILOYATI IQLIMI VA SUV RESURLARINING TURISTIK IMKONIYATLARI

Aziza Mirzayeva

tayanch doktorant

Jizzax davlat pedagogika universiteti

Jizzax, O'zbekiston

E-mail: mirzaevaa83@gmail.com

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Jizzax viloyati, iqlim, suv resurslari, turizm, sayyohlar, turistik dasturlar, ekoturizm.

Annotatsiya: Jizzax viloyati O'zbekistonning markaziy qismida joylashgan bo'lib, o'zining tabiatini go'zalgi, tarixiy obidalari va madaniy meroslarga boyligi bilan ajralib turadi. Viloyat iqlimi va suv resurslari kabi tabiiy komponentlari ham turizm sohasida katta imkoniyatlar yaratadi. Ushbu maqolada Jizzax viloyatining iqlimi va suv resurslarining turistik imkoniyatlari kompleks o'rganilgan va tahlil qilingan.

КЛИМАТИЧЕСКИЕ И ТУРИСТИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ ВОДНЫХ РЕСУРСОВ ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ

Азиза Мирзаева

докторант

Джизакский государственный педагогический университет

Джизак, Узбекистан

E-mail: mirzaevaa83@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Джизакская область, климат, водные ресурсы, туризм, туристы, туристские программы, экотуризм.	Аннотация: Джизакская область расположена в центральной части Узбекистана и отличается природной красотой, историческими памятниками и культурным наследием. Климат и водные ресурсы региона создают большие возможности в сфере туризма. В данной статье представлена подробная информация о климате и водных ресурсах Джизакской области.
---	---

KIRISH

Jizzax viloyati O'zbekistonning markaziy qismida joylashgan bo'lib, shu tufayli har taraflama keng ko'lamli xo'jalik yuritish imkoniyatiga egadir. Uzunligi sharqdan g'arbga, ya'ni Yangiobod tumanidan Forish tumanigacha 180 km, janubdan shimolga, ya'ni Baxmal tumanidan Mirzacho'l tumanigacha 175 km ni tashkil etadi. Maydoni 21,1 ming km². Shundan, 4,8 ming km² (22,7 %) qishloq xo'jaligida foydalanishda bo'lgan yerlardir. O'rmon va o'rmonchilik bilan bog'liq ekinlar ekiladigan maydon 1,8 ming km² (8,5 %) dan iboratdir. Maydonining katta qismini sharqdan g'arbga va qisman shimoli-g'arb tomonga cho'zilgan Chimqortog' va Molguzar, g'arbdan sharqqa, sharqi-janubga va janubga tomon cho'zilgan Nurota tizma tog'lari, shimol tomondan Qozog'istondagi Chordora suv omboridan viloyatning shimoli-g'arbidan Navoiy viloyati hududiga qadar cho'zilgan Aydarko'l tashkil etadi.

ASOSIY QISM

Adabiyotlar tahlili va tadqiqot metodologiyasi. Jizzax viloyatining iqlimi quruq va kontinental bo'lib, yozda harorat 30-40⁰ C darajagacha ko'tariladi, qishda esa 0⁰ C darajadan pastga tushishi mumkin. Bunday iqlim sharoitlari sayyohlar uchun yozgi turizmni rivojlantirishga imkon beradi. Viloyatning tabiatining jozibadorliklari, tog' va cho'llar, sayyohlar uchun sarguzasht turizmi, piyoda sayohatlar va tabiat bilan yaqin aloqada bo'lish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Jizzax viloyati hududida bir nechta daryo, soy va ko'llari mavjud. Eng muhim suv manbalaridan biri Sangzor daryosi hisoblanadi. Ushbu daryo viloyatning qishloq xo'jaligi va turizm sohasida muhim rol o'ynaydi. Suv resurslari sayyohlar uchun quyidagi imkoniyatlarni

yaratadi. Sangzor daryosi va boshqa suv havzalari, qayiqda suzish, baliq ovlash va suv sportlari uchun qulay sharoitlar yaratadi. Bu, sayyohlar uchun qiziqarli va faol dam olish imkoniyatini taqdim etadi. Jizzax viloyatidagi tabiiy suv manbalari, ekoturizmni rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratadi. Sayyohlar, tabiat go'zalliklari va suv resurslari atrofida sayohatlar o'tkazish, tabiatni o'rganish va ekologik muammolarni hal qilishda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Suv resurslari, sog'lomlashtirish va dam olish uchun ham foydalanilishi mumkin. Viloyatda joylashgan tabiiy suv manbalari, sayyohlar uchun sog'lomlashtirish markazlari va kurortlar tashkil etish imkoniyatini beradi.

Muhokama va natijalar. Jizzax viloyatining iqlimi va suv resurslari, turizm sohasida bir qator imkoniyatlarni taqdim etadi. Viloyatdagi tog'lar va tog' oldi hududlari sayyohlar uchun trekking turizmi va tog'li sport turlari uchun qulay sharoitlar yaratadi. Jizzax viloyatida joylashgan tarixiy obidalar va madaniy meros, sayyohlar uchun madaniy turizmni rivojlantirish imkoniyatini beradi. Tarixiy joylarga sayohatlar, mahalliy an'analar va madaniyat bilan tanishish imkoniyatlari mavjud. Suv havzalari va daryolar, sayyohlar uchun dam olish va sport faoliyatlari uchun qulay sharoitlar yaratadi. Baliq ovlash, qayiqda suzish va boshqa suv sportlari sayyohlar uchun qiziqarli tajribalar taqdim etadi.

Jizzax viloyatida turizmni rivojlantirish uchun bir qator tabiiy resurslar mavjud. Ushbu resurslar sayyohlar uchun qiziqarli va faol dam olish imkoniyatlarini taqdim etadi. Viloyat tog'li hududlarga ega bo'lib, bu joylar piyoda sayohatlar, tog'li sportlar va tabiat bilan yaqin aloqada bo'lish uchun qulay sharoitlar yaratadi. Tog'lar, shuningdek, go'zal manzaralar va tabiiy go'zalliklar bilan sayyohlarni jalb qiladi. Sangzor va boshqa daryolar, shuningdek, suv havzalari sayyohlar uchun baliq ovlash, qayiqda suzish va suv sportlari uchun imkoniyatlar yaratadi. Suv manbalari ekoturizmni rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi.

Jizzax viloyatida milliy bog'lar va muhofaza qilinadigan hududlarida, noyob hamda O'zbekiston "Qizil kitobi" ga kiritilgan ko'plab o'simlik turlari mavjud. Bu joylar, tabiatni sevuvchilar va ekoturizmni qiziqadigan sayyohlar uchun qulaydir. Viloyatda mineral suv manbalari mavjud bo'lib, sog'lomlashtirish va dam olish uchun kurortlar tashkil etish imkoniyatini beradi. Bu, sayyohlar uchun sog'lomlashtirish va dam olish tajribasini taqdim etadi. Jizzax viloyatining quruq va kontinental iqlimi, yozda sayyohlar uchun qiziqarli faoliyatlar o'tkazish imkonini beradi. Yozgi turizm, tog'larda va suv havzalarida faol dam olish uchun qulay sharoitlar yaratadi. Viloyatdagi tabiiy go'zalliklar, masalan, tog'lar, daryolar, ko'llar va boshqa tabiiy manzaralar, sayyohlar uchun foto va tabiatni o'rganish imkoniyatlarini taqdim etadi. Jizzax viloyatidagi tabiiy resurslar, ekoturizmni rivojlantirish uchun asos bo'ladi. Sayyohlar, tabiiy go'zalliklar va mahalliy flora hamda faunani o'rganish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Ushbu tabiiy resurslar Jizzax viloyatining turizm sohasida rivojlanishiga katta hissa qo'shishi mumkin.

Turizmni rivojlantirish uchun ushbu resurslardan samarali foydalanish, viloyatning iqtisodiy o'sishiga va madaniy merosini saqlab qolishga yordam beradi.

Jizzax viloyatida bir nechta mineral suv manbalari mavjud. Xususan, Marjanbuloq, Gagarin va Xovatak kabi tabiiy mineral suvlar mavjud. Bu mineral suvlar sog'lomlashtiruvchi xususiyatlari bilan tanilgan. Shu boisdan, mineral suv hududlariga sayyohlar va davolanish uchun keluvchilar oqimi yildan-yilga ko'payib bormoqda.

XULOSA

Jizzax viloyatida turistik faoliyatni amalga oshiruvchi firma va tashkilotlar soni 11 tani tashkil qilib, ular tomonidan 18,5 ming nafar tashrif buyuruvchiga xizmat ko'rsatildi. Jizzax viloyati bo'yicha mehmonxona va shunga o'xshash joylarda joylashtirilgan shaxslar soni 38984 nafar bo'lib, 1683 nafar MDH davlaridan tashrif buyurgan bo'lsa, 1675 nafari esa uzoq xorijiy mamlakatlardan tashrif buyurgan.

Jizzax viloyati, o'zining iqlimi va suv resurslari bilan turizm sohasida katta imkoniyatlarga ega. Viloyatning tabiiy go'zalliklari, tarixiy obidalar va madaniy merosi sayyohlar uchun qiziqarli va faol dam olish imkoniyatlarini taqdim etadi. Iqlim sharoitlari va suv resurslarining turistik imkoniyatlari, Jizzax viloyatini O'zbekistonning eng jozibador turistik manzillaridan biriga aylantiradi. Turizm sohasida rivojlanish uchun bu imkoniyatlardan samarali foydalanish, viloyatning iqtisodiy o'sishiga va madaniy merosini saqlab qolishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Aziza Z. Mirzayeva. Jizzax viloyatida turizmning afzalliklari. *Oriental Journal of Geography* SJIF
2. G'olalov M. R. Jizzax viloyati tabiati va uni muhofaza qilish. - T.: "Fan va texnologiya", 2014 y.
3. Mirzayeva A. Jizzax viloyatida ekologik turizmni rivojlantirishda resurslardan oqilona foydalanish. Ilm-fan fidokori mavzusidagi xalqaro ilmiy-konferensiya. 29-dekabr 2022-yil T.: sh.
4. Mirzayeva A.Z. Jizzax viloyati ekoturistik resurslaridan foydalanish yo'llari. Ўзбекистонни топ ўн туристик худудлар қаторига киритиш истиқболлари: барқарор ривожланиш имкониятлари мавзусидаги халқаро онлайн илмий амалий анжуман материаллари тўплами. 2020 йил 11 – 12 декабрь.
5. Mirzaeva, A. (2021). MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF ECOTOURISM IN UZBEKISTAN. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF HISTORY* (2767-472X), 2(06), 34-38.
6. Mirzayeva, A. Z. JIZZAX VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING BA'ZI BIR IMKONIYATLARI. НЕКОТОРЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В ДЖИЗАКСКОЙ ОБЛАСТИ SOME OPPORTUNITIES DEVELOPMENT OF TOURISM IN JIZZAK REGION.

7. Позиллов М.Н., Каримова Ф.С., Холмунинова Д. А. Нарушение естественных процессов активного водообмена Голодностепского региона и его воздействие на изменение рационального использования ресурсов подземных вод //Universum: химия и биология. - 2022. - №. 2-1 (92). - С. 5-9.

8. Pozilov M.N., Qurbanova L.M., Ibrohimova Z.I. The Structural-Hydrogeological Analysis of Formation of Underground Waters//Eurasian Research Bulletin, May, 2022.